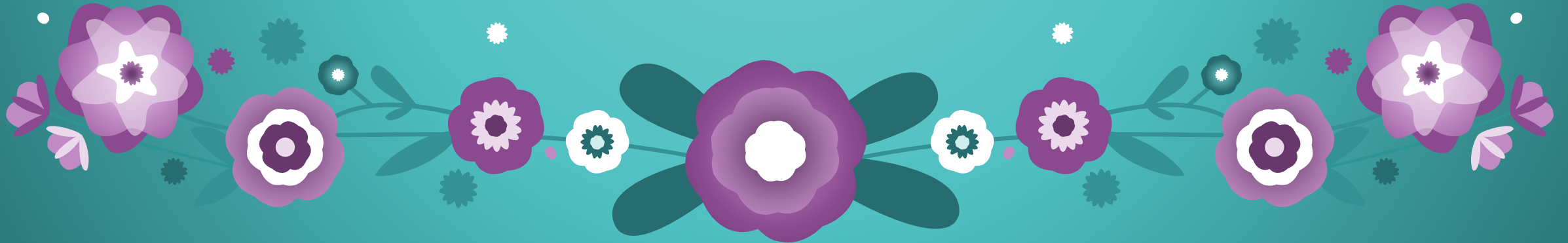

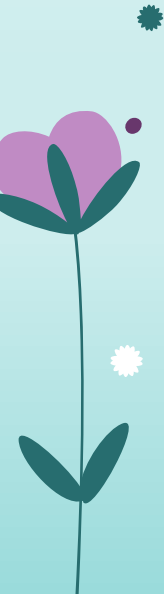

Pisanica

*-simboli Uskrsa;
svijeća, proljetno
buđenje, oganj,
ponovno rođenje,
Uskrsni krijes*

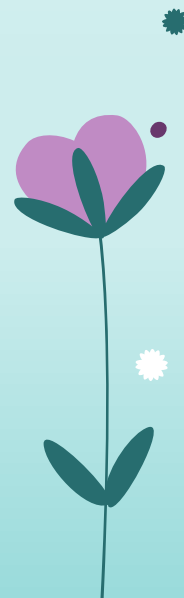
- *Običajno tradicionalni simboli Uskrsa ;*
- *Uskršnji zeko, Uskršnje jaje, pilići, janje, Uskrsni slatki kruh, beskvasni kruh, bagremi ili okićene grančice proljetnim cvijećem, Uskršnja šunka, posvećena hrana, Uskršnje blagovanje*

-JAJE sa Kršćanstvom od simbola kozmičkog preporođanja preraslo je u simbol ponovnog rođenja čovjeka

-pučki simbol : znak iz groba iz kojega je mrtvi Isus izašao ponovno živ

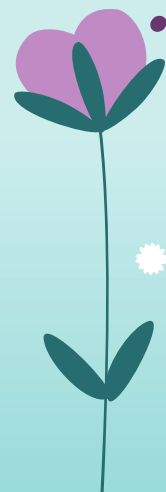
-jaje je imalo religijsku ulogu među Keltima, Rimljanima, Egipćanima, Perzijancima, Kinezima

-imalo je ulogu štititi od zla

-običaj pisanja jaja u Slavena stariji je od Kršćanstva

-legenda iz Poljske : Isusova je majka rimskim vojnicima pod križem dala jaja da bi bili manje okrutni spram njezina Sina, plakala je pa su njezine suze ostavile točke sjajnih boja

-legenda; Marija iz Magdale ponijela je na Isusov grob košaricu jaja i kad je došla i saznala da je Isus uskrsnuo, bijele ljuske su na jajima od radosti duge poprimile dugine boje

-jaje je simbol i stvarni znak novog života i začetak je drugačijeg života

-narodi Istočne Europe, osobito slavenski poznaju legende vezane uz bojanje jaje i za pripovijest o Kristu

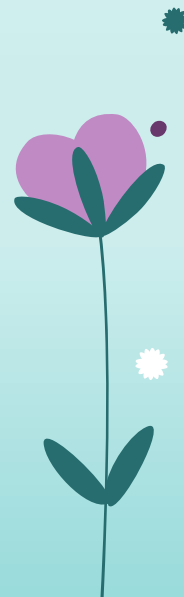
*- riječ je nastala od glagola pisati, koji dolazi od praslavenskog *pъsati što znači pisati, a od zajedničkog praindoeuropskog korijena *peyk'- = crtati, bojati, šarati; pisanice = šarenice
Pisanice su simbol novoga života i Isusovog uskrsnuća*

- tradicija je preuzeta iz poganskih naroda, u prošlosti, jaja su se bojala prirodnim bojama, a ta je tradicija i danas živa, uz to što se danas jaja bojaju i umjetnim jestivim bojama, boje i motivi pisanica imaju simboličko značenje

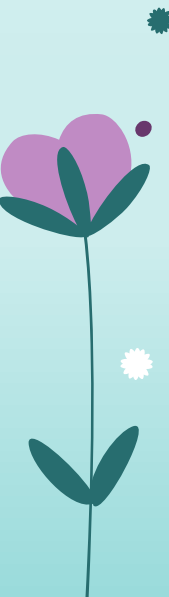
*-za izradu
pisanica je
potrebno jaje,
boje, tuš,
svijeća,
pčelinje vosak
i drveni štapić
dužine i
debljine olovke*

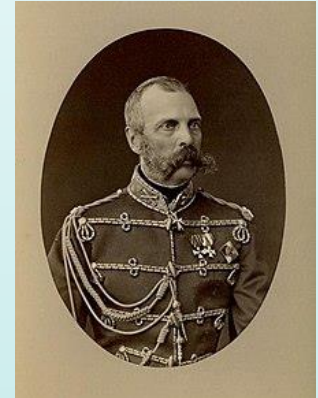
-Pisanice su u povijesti i danas imale umjetničku, običajnu i komercijalnu svrhu, nose se na posvećenje, poklanjaju se, a u gospodarski razvijenim krajevima su nekad ukrašavala stambeni prostor i na Uskrsni ponedjeljak se sa njima igralo

- *-najpoznatija Uskrsna tradicija u nas kao i u Europi – bojanje i ukrašavanje jaja je dakle predkršćanskog porijekla*
- *ta je tradicija u svih Slavena jednaka u ornamentici i tehnici ukrašavanja, što potvrđuju arheološki nalazi*
- *simbolika jajeta je simbolika novog života, pobjede Svjetla nad tamom i Života nad smrću*
- *Uskrsno se jaje daruje kako izraz prijateljstva, imaju i posebnu ulogu u sklapanju prijateljstva, tzv.posestrinstva*

- *običaj ukrašavanja jaja bio je raširen i u Engleskoj u 13. st.*
- *Engl.kralj Edward I. dao je ukrasiti 150 Uskršnjih jaja zlatom*
- *Ruski car Aleksander II. 1883. je financirao zlatara Fabergea da izrađuje zlatna jaja za Uskrs*
- *od 16. st. se izrađuju na francuskom dvoru jaja od čokolade*

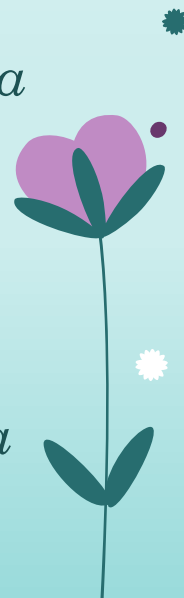
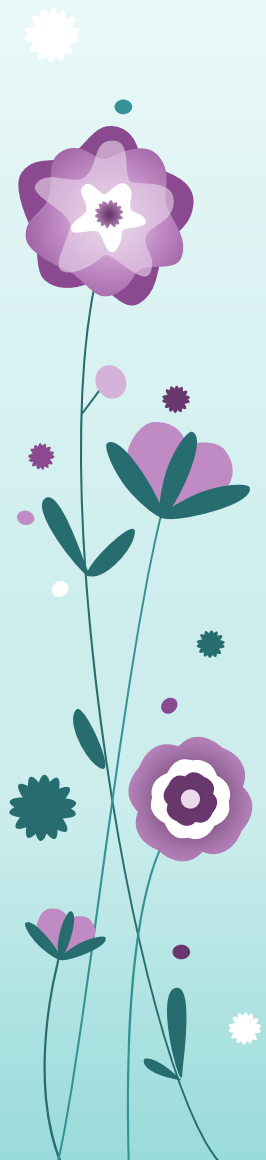

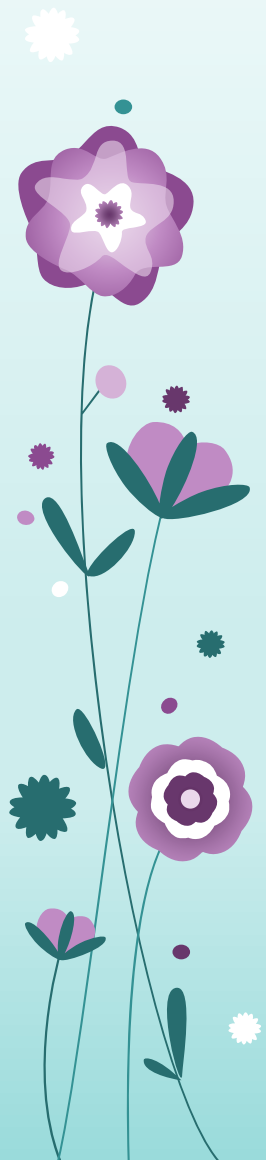
- *tradicija oslikavanja, bojanja pisanica u Hrvatskoj je duga kao i kod drugih europskih naroda*

- *otprilike šest stotina godina stara je ukrašena pisanica pronađena na arheološkom lokalitetu Gudovac – Gradina u blizini Bjelovara*

- *pisanica iz 15. stoljeća*

- *»Za ukrašavanje je primijenjena tehnika crtanja s voskom i kuhanja u ljuskama crvenoga luka, koja se u nas u narodu primjenjivala od pamtivijeka, a primjenjuje se i dandanas. U posudici se otopi vosak i komadom žice nacрта na jajetu željeni ukras. Kuha se zajedno s ljuskama crvenoga luka i u 15-ak minuta proključala voda poprimi tamnocrvenu boju koja iz vode prijeđe na ljusku jajeta. Svi dijelovi koji su tretirani voskom izolirani su i na tim mjestima ostane prirodna boja ljuske, a ostatak poprimi lijepu smeđe-crvenkastu boju«*

- Literatura;
- BEŠKER, I., *Blagdani-antropološkiogledi*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2020.
- VITEZ, Z., MARKS, LJ., LOZICA, I., MURAJ, A., ZEBEC, T., MAROŠEVIĆ, G., *Hvatski običaji i druge tradicije*, Mozaik knjiga
- HRANJEC, S., *Međimurska narodna, katolička običajna baština*, Franjevački samostan Čakovec, 2018.
- HRANJEC, S., *Međimurski običaji*, Zrinski, d.d., Čakovec, 2018.
- https://bs.wikipedia.org/wiki/Edvard_I,_kralj_Engles
- <https://www.quora.com/What-were-the-things-that-Alexander-II-did-to-modernize-Russia>
- <https://www.glas-koncila.hr/srednjovjekovna-pisanica-iz-gudovca-iz-15-stoljeca-svjedocanstvo-kontinuiteta-tradicije-narodnih-obicaja/>

ožujak, 2022.

Štefica Pokorny, dipl.kateheta

